

VLIZINE

jrg. 14, nr. 10 (oktober 2013)

Hét e-zine met praktische informatie over onderzoek en beleid door en voor Vlaamse mariene wetenschappers.

Deze gratis on line uitgave van het Vlaams Instituut voor de Zee vzw verschijnt maandelijks en wordt verspreid onder alle geïnteresseerden.

V.U.: Jan Mees

Redactie: Jan Seys, Nancy Fockedeey

Reacties naar: jan.seys@vliz.be

Volg VLIZ nu ook op Twitter: [@jmeesvliz](https://twitter.com/jmeesvliz)

Het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) wil via dit e-zine maandelijks informeren over de eigen activiteiten en die van onderzoeks- en beleidsgroepen in Vlaanderen actief in de mariene en kustgebonden wetenschappen. Alle nuttige informatie van uw kant (zoals vacatures, nieuwe projecten, vraag voor samenwerking, interessante symposia, etc.) wordt graag ingewacht om in het eerstvolgende VLIZINE te worden opgenomen. Dit bericht bereikt u via de VLIZINE rondzendlijst. Om uw abonnement op deze nieuwsbrief te beheren, ga naar [deze link](#). Archieven van dit e-zine zijn raadpleegbaar via deze [link](#).

NIEUW! Vanaf heden kun je de berichten uit de VLIZINE ook dagelijks of wekelijks ontvangen. Ga naar [deze link](#)

1. Kalender

- 1.1. Studiedag: 100 jaar Kust & Klimaat
- 1.2. Toekomstmogelijkheden voor tidale energie
- 1.3. ThemawEEK Aquacultuur: een must en uitdaging voor ontwikkelings(samenwerking)
- 1.4. Superstormen: congres op 26 november 2013
- 1.5. Studiedag "De Groote Oorlog en de Zee"
- 1.6. Milieu-impact van windmolenparken op zee

2. Publicaties

- 2.1. Lancering Compendium voor Kust en Zee
- 2.2. Vernieuwde VLIZ-website: vernieuwde kijk op boeiende zee

3. Vacatures, beurzen en fondsen

- 3.1. Deadline voor de 'VLIZ wetenschapsprijzen 2013' nadert
- 3.2. VLIZ biedt diverse thesisonderwerpen en stageplaatsen aan voor academiejaar 2013-2014
- 3.3. European Marine Board zoekt twee junior Science Officers
- 3.4. VUB werft aan: sedimentaire dynamiek en morfologische veranderingen in kustzones en getijdensystemen

4. Nieuwe projecten zee- en kustonderzoek

- 4.1. INBO start onderzoek naar beheer van invasieve duinenexoten
- 4.2. Wereldregister voor Mariene Soorten (WoRMS) werkt nog nauwer samen met Catalogue of Life (CoL)

5. Vraagbaak

- 5.1. Bijdrage zee-onderzoekers aan Dag van de Wetenschap

1.1. Studiedag: 100 jaar Kust & Klimaat

Hoe is ons (kust)klimaat gewijzigd in de afgelopen vijftig jaar, en wat brengt ons de volgende halve eeuw? Hoe zit dat nu met de klimaatverandering, welke historische gegevens hebben we ter beschikking over klimaat en biodiversiteit en wat brengt ons de toekomst? Vier eminente sprekers (Baron Edgar Kesteloot, Prof. Dr. Hans Van Dyck, Dr. Jan Seys en Prof. Jean-Pascal van Ypersele) dompelen je op 31 oktober onder in een heus klimaatbad.

Meer informatie over programma en inschrijven in de [brochure](#).

1.2. Toekomstmogelijkheden voor tidale energie

Het Gen4Wave energy platform belegt op 19 november een open veragdering in de conferentiezaal van het waterkundig laboratorium te Berchem. De focus zal worden gelegd op getijdenenergie. Deze blauwe energie beschikt over enorm potentieel voor de toekomst. Diverse sprekers lichten de stand van zaken en toekomstplannen omtrent de getijdenenergie toe.

Link: <http://www.flanders-maritime-cluster.be/sites/default/files/nieuwsbrief/uitnodiging-tweedevergadering.html>

[top]

1.3. ThemawEEK Aquacultuur: een must en uitdaging voor ontwikkelings(samenwerking)

Door verschillende samenwerkingsprojecten met het Zuiden hebben de Vlaamse universiteiten en hogescholen reeds een mooie know-how opgebouwd in aquacultuur. Tijdens de themawEEK Aquacultuur (22-24 oktober 2013) organiseert de associatie KU Leuven lezingenavonden voor het grote publiek in Roeselare en Sint-Niklaas, alsook een wetenschappelijk symposium in Leuven.

Aquacultuur krijgt wereldwijd een steeds prominentere rol om aan de dagelijkse voorziening van dierlijke proteïnen te voldoen. Dit is in het bijzonder het geval in ontwikkelingslanden. De vraag naar het cultiveren en uitzetten van vissoorten voor rurale economische ontwikkeling neemt er met een versneld tempo toe. Uitgezette exoten kunnen echter veel ecologische en economische schade aanrichten. Bovendien kunnen aquacultuurprojecten ook door slecht management leiden tot een aftakeling van de natuurlijke hulpbronnen van een land.

Door verschillende samenwerkingsprojecten met het Zuiden hebben de Vlaamse universiteiten en hogescholen reeds een mooie know-how opgebouwd in aquacultuur. De themawEEK aquacultuur van de Associatie KU Leuven biedt iedere geïnteresseerde op twee locaties (Roeselare: 22 oktober / Sint-Niklaas: 24 oktober) de kans om via publieke lezingen kennis te maken met aquacultuurinitiatieven waar de verschillende leden van de Associatie KU Leuven actief in zijn. Voor onderzoekers en aquacultuurstudenten is er op 23 oktober een diepgaander wetenschappelijk symposium voorzien te Leuven.

Deelname is telkens gratis.

Link: <http://www.kuleuven.be/internationaal/downloads/Aquacultuur.pdf>

[top]

1.4. Superstormen: congres op 26 november 2013

Voor wie interesse toont in klimaatswijzigingen en de impact op onze kust, is dit een niet te missen evenement. Twaalf topsprekers, onder hen de oud-burgemeester van Londen, Ken Livingstone, komen getuigen over hun ervaringen en inzichten. "Superstormen" gaat door op 26 November 2013 in De Pier (Blankenberge).

Zwaardere stormen wereldwijd passen in het plaatje dat voorspeld wordt ten gevolge van de klimaatswijzigingen. Ook aan onze kust kan op termijn een verhoogde stormfrequentie of -intensiteit risico's inhouden voor overstromingen en schade allerhande. Tijdens de tweede editie van het congres "Superstormen en hoe ons te beschermen" komen nationale en internationale experts aan het woord rond de noodzaak van een doeltreffend en duurzaam beschermingsbeleid voor kust en stad.

Link: www.superstormen.be

[top]

1.5. Studiedag "De Grote Oorlog en de Zee"

Wie interesse heeft in Wereldoorlog I en wil weten wat de rol van de zee was bij de aanzet en het verloop van deze wereldbrand, is aan het goede adres op de studiedag van 8 November 2013 in het congrescentrum Staf Versluys in Bredene.

De studiedag is opgehangen aan de verzamelde expertise naar aanleiding van een themanummer van het tijdschrift "De Grote Rede". Deze speciale editie verschijnt begin november 2013. In dit nummer brengen meer dan 20 auteurs een relaas over diverse aspecten op het raakvlak tussen onze zee/kust en WO I, gaande van visserij, toegankelijkheid stranden, zeewetenschappen, kustverdediging, raids op Zeebrugge en Oostende, het munitiestort van de Paardenmarkt, etc.. Inschrijven is verplicht, het aantal plaatsen beperkt.

Link: <http://www.vliz.be/NL/HOME/&p=show&id=3568>

[top]

1.6. Milieu-impact van windmolenparken op zee

Van 26 tot en met 28 november gaat in het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen (KBIN) in Brussel de WinMon-BE conferentie door. Daar wil men lessen trekken uit eerdere milieumonitoringsprogramma's van offshore windparken, zodoende de toekomstige monitoring te optimaliseren.

Op het programma staat de presentatie van de bevindingen na zes jaar milieumonitoring in de windparken op het Belgisch deel van de Noordzee. Vervolgens wordt een open discussie gevoerd - tussen de wetenschappelijke gemeenschap enerzijds en de industrie en de beleidsmakers anderzijds - over hoe de milieumonitoring van offshore windparken er in de toekomst moet uitzien. Deze conclusies moeten leiden tot het opstellen van de toekomstige monitoringsprogramma's, waarbij maximale efficiëntie en integratie voorop moeten staan. Meer informatie over het programma en inschrijven is te vinden op de conferentiewebsite:

Link: <http://www2.mumm.ac.be/winmonbe2013/>

[\[top\]](#)

2.1. Lancering Compendium voor Kust en Zee

Het VLIZ en alle mede-auteurs van het 'Compendium voor Kust en Zee' kijken uit naar de lancering ervan op 14 november 2013 in het Vlaams Parlement in Brussel. Dit nieuwe, geïntegreerd kennisdocument brengt een overzicht van de socio-economische, ecologische en institutionele aspecten van de kust en zee in ons land.

Vanaf 14 november 2013 zal het document beschikbaar worden gemaakt. Lees meer over de opzet van het [Compendium voor Kust en Zee](#).

Meer informatie te verkrijgen bij Ann-Katrien Lescrauwaet (annkatrien.lescrauwaet@vliz.be of +32-(0)59-34 21 46)

[\[top\]](#)

2.2. Vernieuwde VLIZ-website: vernieuwde kijk op boeiende zee

Het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) staat voor kwaliteitsvolle kennisoverdracht over kust en zee, en over het onderzoek dat daar gebeurt. Via hun vernieuwde website www.vliz.be vind je nu meer dan ooit informatie, beeldmateriaal, publicaties en data over de meest uiteenlopende zeethema's. Je kunt ook het reilen en zeilen volgen van het splinternieuwe onderzoeksschip RV Simon Stevin en op de hoogte blijven van wie al dit onderzoek uitvoert in ons land.

Sinds haar oprichting in 1999 fungeert het VLIZ als coördinatie-, informatie- en datacentrum voor de zee- en kustwetenschappen in Vlaanderen en daarbuiten. Centraal staat het herverdelen en zichtbaar maken van de kennis van de circa 1000 zeewetenschappers actief aan de universiteiten en wetenschappelijke instellingen van ons land, en dit in de meest uiteenlopende disciplines (biologie, aardwetenschappen, geschiedenis, ingenieurswetenschappen,...).

Via de volledig vernieuwde website is deze informatie nu zo goed mogelijk ontsloten. Een greep uit de beschikbaar gemaakte producten:

- * Zeekennis themagewijs: www.vliz.be/nl/thematische-ingang - Hier vind je een massa literatuur, samenvattende artikels, beeldmateriaal, expertise, etc. over thema's als klimaat, visserij & aquacultuur, zeeleven, vervuiling en gezondheid, archeologie en maritiem erfgoed, tsunami's, etc.

- * Foto- en filmmateriaal: www.vliz.be/nl/foto-en-video - Meer dan 70.000 foto's, bijna 5000 postzegels en tientallen filmpjes over zee en kust zijn via deze ingang vrij beschikbaar, inclusief meer dan 20.000 illustraties uit oude, historische werken ("Beeldmateriaal uit historische publicaties" = 'Wetenschatten').

- * Wetenschappelijke artikels: www.vliz.be/nl/open-marien-archief - Via het Open Marien Archief kun je gratis, voor eigen gebruik, meer dan 10.000 wetenschappelijke publicaties downloaden.

- * Kaarten: www.vliz.be/nl/kaarten - Allerlei oude en recente zeekaarten zijn hier te consulteren.

- * Databanken met internationale dimensie: www.vliz.be/nl/opvragen - Een veelheid aan gegevens, zowel biologisch, geografisch als fysisch van aard, kan hier worden geraadpleegd. Ook werelddekkende data, zoals de wereldlijst van zeedieren en -planten ('WoRMS') of bijna-realtime data van 725 tijmeters wereldwijd ('Sea Level Station Monitoring Facility') zijn hier te vinden.

- * Educatief materiaal: www.vliz.be/nl/ - Onder 'Educatie' is voor leerkrachten en gidsen een speciale ingang voorzien met een aanbod van dossiers, opdrachten, evenementen en het digitaal leer- en wedstrijdplatform 'Planeet Zee'.

- * 'Blauwe gids' van de zeewetenschappen: www.vliz.be/nl/onderzoeksgroepen - Wil je weten wie welk zeeonderzoek verricht in ons land? Via deze ingang kun je je verdiepen in het zeewetenschappelijk landschap van 1000 vorsers verbonden aan de 83 mariene onderzoeksgroepen die ons land rijk is.

- * Onderzoeksschip RV Simon Stevin: www.vliz.be/nl/rv-simon-stevin - Gloednieuw gebouwd, verricht het onderzoeksschip RV Simon Stevin sinds mei 2012 onderzoek in de Noordzee en diens riviermondingen. Via Facebook kun je het dagelijkse onderzoekswerk volgen van schip en wetenschappelijke bemanning.

- * VLIZ volgen: www.vliz.be/nl/blijf-op-de-hoogte - Keuze te over (Facebook, Twitter, RSS-feeds, digitale nieuwsbrief VLIZINE, etc...) om geïnformeerd te worden over wat het VLIZ doet en welke nieuwe zeekennis er beschikbaar is.

Vind je in het hoofdmenu nog steeds niet je gading, gebruik dan de snelle links in de 'deurmat' onderaan elke pagina. Met de grondige vernieuwing van de website is gestreefd naar het zo vlot mogelijk beschikbaar maken van informatie naar diverse doelgroepen toe. Vragen en informatie via info@vliz.be.

[\[top\]](#)

3.1. Deadline voor de 'VLIZ wetenschapsprijzen 2013' nadert

Niet vergeten dat wie zich kandidaat wil stellen voor de 'VLIZ North Sea Award 2013' of de 'VLIZ Aanmoedigingsprijs 2013' zijn dossier moet indienen voor 30 november 2013. De winnaars krijgen hun prijs overhandigd op de VLIZ Jongerencontactdag Mariene Wetenschappen op vrijdag 7 maart 2014, waar zij hun winnende werk aan het aanwezige publiek voorstellen.

Meer informatie over de:

- [VLIZ Aanmoedigingsprijs 2013](#)
- [VLIZ North Sea Award 2013](#)
- [VLIZ Jongerencontactdag Mariene Wetenschappen 2014](#)

[\[top\]](#)

3.2. VLIZ biedt diverse thesisonderwerpen en stageplaatsen aan voor academiejaar 2013-2014

Het VLIZ ondersteunt de mogelijkheid voor het uitvoeren van een stage of thesis (B.Sc. en M.Sc.) over een kust- en zeewetenschappelijk gerelateerd onderwerp. Een lijstje en uitleg over het wat, waar en hoe vind je terug op de VLIZ-website.

Link: <http://www.vliz.be/nl/aanbod-studenten>

[\[top\]](#)

3.3. European Marine Board zoekt twee junior Science Officers

De European Marine Board (EMB), het pan-Europees platform dat mariene onderzoeksprioriteiten ontwikkelt, marien onderzoek bevordert en de kloof tussen wetenschap en beleid overbrugt, zoekt voor zijn secretariaat in Oostende twee nieuwe medewerkers.

Eenzijds is men op zoek naar een kandidaat die het secretariaat algemeen bijstaat bij zijn kernactiviteiten, nl. in samenwerking met Europese mariene wetenschappers wetenschappelijke strategieën en visies ontwikkelen om het toekomstige zeeonderzoek hoger op te tillen. Anderzijds wordt ook een medewerker gezocht die zich meer specifiek toelegt op het wetenschappelijke redactiewerk en de communicatie. Solliciteren kan tot 4 november.

Link: http://www.marineboard.eu/images/Marine_Board_JSOPositionAnnouncements_October_2013_FINAL.pdf

[\[top\]](#)

3.4. VUB werft aan: sedimentaire dynamiek en morfologische veranderingen in kustzones en getijdensystemen

De vakgroep Hydrologie en Waterbouwkunde van de VUB zoekt een nieuwe wetenschappelijk medewerker (Bijzonder Assisterend Academisch Personeel).

Sedimentdynamiek en morfologische veranderingen in kustzones en getijdensystemen zijn complexe processen. De kandidaat moet zijn onderzoek richten op de beoordeling ervan door middel van fysische modellen, simulaties met numerieke modellen, analyse van morfologische en sedimentaire data (met inbegrip van empirische en historische analyse van morfologische dynamiek en configuraties), design, planning en uitvoering van nieuwe gebiedsmetingen, met het oog op een gedetailleerd onderzoek van de morfologie en de verzameling van informatie met betrekking tot de hydrodynamica en de sedimentdynamica die de morfologische evolutie sturen. Bij vragen betreffende de inhoud van de job: Prof. Dr. ir. Margaret Chen op +32-(0)2-629 29 30 of Margaret.Chen@vub.ac.be.

Link: <http://academicpositions.eu/ad/vrije-universiteit-brussel/2013/scientific-staff-morphodynamics-sedimentary-dynamics-estuarine-coastal-environment/24319/>

[\[top\]](#)

4.1. INBO start onderzoek naar beheer van invasieve duinenexoten

De Vlaamse kustduinen zijn klein en versnipperd, en daardoor gevoelig voor invloeden van buitenaf. Omliggende tuinen vormen er vaak een bron van invasieve plantensoorten, die problemen veroorzaken voor de inheemse duinbiodiversiteit. In het kader van het Europese project RINSE (Reducing the impact of non-native species in Europe) worden door het Instituut voor Natuur en Bosonderzoek (INBO) experimenten uitgevoerd om te bepalen hoe de Amerikaanse mahoniestruik efficiënt kan worden bestreden.

De Vlaamse kustduinen zijn een uniek ecosysteem en herbergen een groot aantal rodelijstsoorten van duinpannen, duingraslanden, struwelen, mosduinen, embryonale duinen. Onze duingebieden zijn echter klein en versnipperd, waardoor ze gevoelig zijn voor invloeden van buitenaf. Zo vormen omliggende tuinen vaak een bron van invasieve plantensoorten, die problemen veroorzaken voor de inheemse duinbiodiversiteit. Zo is de Amerikaanse mahoniestruik een sterk invasieve soort.

Het Instituut voor Natuurbehoud (INBO) start een experiment in drie duingebieden (Plaatsduinen, de Noordduinen en de Houtsaegerduinen). De mahoniestruiken worden opgemeten, ingemeten met de gps en vervolgens behandeld: het direct effect van manuele verwijdering wordt er vergeleken met een blad- of stobbebehandeling met een herbicide of een zoutoplossing als milieuvriendelijk alternatief. In samenwerking met het Agentschap voor Natuur en Bos zal deze herfst ook een experiment uitgevoerd worden waarbij grotere groeiplaatsen mechanisch uitgegraven worden met een kraan. Het resultaat hiervan zal door het INBO gemonitord worden. De eerste resultaten worden verwacht in 2014.

Binnen het kader van het project RINSE zal men ook netwerken om preventief de instroom van deze soorten in duingebieden een halt toe te roepen.

Meer info: Tim Adriaans (tim.adriaens@inbo.be of +32-(0)2-525 02 04)

[top]

4.2. Wereldregister voor Mariene Soorten (WoRMS) werkt nog nauwer samen met Catalogue of Life (CoL)

De Catalogue of Life (CoL) heeft als ambitieuze doelstelling om alle soorten die wereldwijd voorkomen op land en in zee op te lijsten. Er was al langer een bijdrage aan dit initiatief vanuit het Wereldregister voor Mariene Soorten (WoRMS), maar sinds kort werden Leen Vandepitte en Wim Decock – beiden werkzaam in het VLIZ-datacentrum voor het WoRMS management team – respectievelijk ook lid van het ‘CoL Global Team’ en de ‘CoL Editorial Board’. Zo kunnen ze actief meewerken aan de wetenschappelijke onderbouwing en producten van dit grootse biodiversiteitsinitiatief.

Link: <http://www.vliz.be/nl/news?p=show&id=3580>

[top]

5.1. Bijdrage zee-onderzoekers aan Dag van de Wetenschap

Zee-onderzoekers verbonden aan wetenschappelijke instellingen en universiteiten te lande, worden uitgenodigd om hun onderzoek aan boord van het onderzoeksschip Simon Stevin zichtbaar te maken. Op zondag 24 november zal het grote publiek in Oostende de gelegenheid krijgen het schip te bezoeken en kennis te maken met het mariene onderzoek in Vlaanderen. Zin om mee te doen? Contacteer: evy.copejans@vliz.be voor 15 november.

[top]

DISCLAIMER

VLIZINE heeft als doel informatie te verstrekken. Eventuele standpunten zijn die van de auteurs en stemmen niet noodzakelijk overeen met die van het VLIZ. Het VLIZ is niet verantwoordelijk voor enige schade opgelopen ten gevolge van foutieve of verkeerd geïnterpreteerde informatie in dit e-zine, noch voor de inhoud van websites waarnaar verwezen wordt. Uw adres opgenomen in onze e-zine rondzendlijst wordt niet aan derden doorgegeven zonder uw toestemming en wordt niet gebruikt voor commerciële doeleinden.

COPYRIGHT

Copyright © 2013 Vlaams Instituut voor de Zee. Delen uit dit e-zine mogen in andere publicaties worden overgenomen, maar uitsluitend met bronvermelding. Deze publicatie mag wel in haar geheel ter kennismaking worden doorgestuurd naar derden.

LID WORDEN VAN HET VLIZ KAN

Meer info vindt u op onze website.

WEBSITE

www.vliz.be

Vlaams Instituut voor de Zee
Flanders Marine Institute
VLIZ – InnovOcean site
Wandelaarkaai 7
8400 Oostende
Tel. +32-(0)59-34 21 30
Fax +32-(0)59-34 21 31
<http://www.vliz.be>